

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการผสมผสานวิธีวิทยาการวิจัยระหว่างระเบียบวิธีการเชิงปริมาณซึ่งเป็นแบบการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาสภาพการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และระเบียบวิธีการเชิงคุณภาพซึ่งเป็นการวิจัยแบบพหุกรณีศึกษา เพื่อเสริมพลังอำนาจและศึกษาผลของการเสริมพลังอำนาจให้กับครูโดยการพัฒนาความสามารถด้านการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ตามแนวคิดความร่วมมือโดยแบ่งขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอนใหญ่ดังนี้

3.1 ขั้นตอนการวิจัยเชิงปริมาณ

3.2 ขั้นตอนการวิจัยเชิงคุณภาพ

3.1 ขั้นตอนการวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงสำรวจสภาพการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

ประชากร คือ ครูสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครจำนวน 12,727 คน (ข้อมูลปีการศึกษา 2543)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งสุ่มมาทำการวิจัยโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละกลุ่มเขตพื้นที่ โดยใช้ตารางประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane, 1967: 887 อ้างถึงในพวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำสำหรับศึกษาสัดส่วนของประชากร จำนวน 849 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น 99% เมื่อยอมให้ความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่าสัดส่วนเกิดขึ้นได้ในระดับ $\pm 5\%$ ของค่าสัดส่วนสูงสุด ($p=1$) จากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่ายประมาณ 15% ของประชากรทั้งหมด ผลการสุ่มกลุ่มตัวอย่างปรากฏตามตารางที่ 3.1 กล่าวคือได้แบบสอบถามกลับคืนจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 778 ฉบับจากจำนวนแบบสอบถามที่ส่งทั้งสิ้น 1,300 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 59.85

ตาราง 3.1 ขนาดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามกลุ่มโรงเรียน

กลุ่มโรงเรียน	ขนาดและร้อยละของประชากร	ขนาดและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง	อัตราการตอบกลับ	ขนาดและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม
1. รัตนโกสินทร์	1,014 (11.33)	150 (11.54)	105 (70.00)	105 (13.50)
2. บูรพา	1,581 (17.66)	230 (17.69)	87 (37.83)	87 (11.18)
3. ศรีนครินทร์	857 (9.57)	125 (9.62)	35 (28.00)	35 (4.50)
4. เจ้าพระยา	1,533 (17.12)	220 (16.92)	145 (65.91)	145 (18.64)
5. ทุ่งนาค	1,948 (21.76)	280 (21.54)	205 (73.21)	205 (26.34)
6. ทุ่งนาคเหนือ	2,019 (22.56)	295 (22.69)	201 (68.14)	201 (25.84)
รวม	8,952 (100.00)	1300 (100.00)	778 (59.85)	778 (100.00)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในชั้นตอนนี้ ได้แก่ แบบสอบถามสภาพการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามโดยแบ่งประเด็นคำถามออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สภาพการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และตอนที่ 3 ลักษณะของการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มี 8 ข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบและแบบปลายเปิด ประเด็นที่ถามได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษาและสาขาวิชา ตำแหน่ง ประสบการณ์การสอน ระดับชั้นที่สอน วิชาที่สอนจำนวนชั่วโมงที่สอนต่อสัปดาห์ หน้าที่รับผิดชอบในโรงเรียน นอกเหนือจากงานสอน

ตอนที่ 2 สภาพการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน มี 14 ข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบและแบบปลายเปิด ประเด็นที่สอบถามได้แก่ ประสบการณ์การอบรมการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ความต้องการการฝึกอบรม สาเหตุที่ไม่ต้องการฝึกอบรม เนื้อหาที่ต้องการฝึกอบรม ประสบการณ์การทำวิจัย จำนวนงานวิจัย ปัญหาที่พบในชั้นเรียน เหตุผลในการเลือกแก้ปัญหาในชั้นเรียน แหล่งที่มาของวิธีการแก้ปัญหา การปรึกษาหารือกับบุคคลอื่นในการแก้ปัญหารวมทั้งขั้นตอนและช่วงเวลาในการปรึกษา เหตุผลที่ทำวิจัย ระยะเวลาที่ได้แลกเปลี่ยนกับบุคคลอื่นในการทำวิจัย ปัญหาและอุปสรรคต่อการทำวิจัย ปัญหาในการทำวิจัย

ตอนที่ 3 ลักษณะการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมี 3 ข้อเป็นแบบเลือกตอบ ประเด็นที่สอบถามได้แก่ ลักษณะการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของเพื่อนครู ลักษณะการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของตัวเองตอบแบบสอบถาม และลักษณะการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนในอนาคตโดยมีเนื้อหาที่ถามคือรูปแบบการทำวิจัย ลักษณะของผู้ทำวิจัยและรูปแบบความร่วมมือในการทำวิจัย

ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม

1. ผู้วิจัยกำหนดโครงสร้างของเนื้อหาในแบบสอบถาม โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ประกอบด้วยเนื้อหาสาระครอบคลุมรูปแบบและลักษณะของการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

2. สร้างแบบสอบถามฉบับที่ 1 แบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ตอน ได้แก่ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม รูปแบบคำถามเป็นแบบปลายปิดและปลายเปิดจำนวน 13 ข้อ ตอนที่ 2 สภาพการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน รูปแบบคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับจำนวน 8 ข้อ และตอนที่ 3 รูปแบบการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นคำถามปลายเปิดจำนวน 1 ข้อ

3. ทดลองใช้แบบสอบถามกับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา และสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครสำนักงานเขตบางพลัด ซึ่งเข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการการทำวิจัยในชั้นเรียนที่สำนักงานเขตบางพลัด เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2543 โดยได้แจกแบบสอบถามอย่างสุ่มจำนวน 200 ฉบับ และได้รับกลับคืนมาจำนวน 55 ฉบับ

4. นำผลการทดลองใช้ครั้งที่ 1 มาวิเคราะห์ลักษณะการตอบ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามยังไม่เข้าใจในข้อคำถามบางข้อ นอกจากนี้ได้นำคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด มาปรับข้อคำถามโดยปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วสร้างแบบสอบถามฉบับที่ 2 โดยแบ่งเป็นสองตอนได้แก่ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปขอผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 8 ข้อ คำถามเป็นแบบปลายเปิดจำนวน 6 ข้อ และแบบเลือกตอบผลปลายเปิดจำนวน 2 ข้อ และตอนที่ 2 สภาพการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นแบบเลือกตอบจำนวน 7 ข้อ และแบบให้เรียงลำดับความสำคัญ 3 ลำดับจำนวน 4 ข้อ

5. นำแบบสอบถามฉบับที่ 2 ไปทดลองใช้กับกลุ่มครูสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตประเวศ ซึ่งเข้ารับการอบรมเรื่องการประเมินผลภายในสถานศึกษาที่โรงเรียนวัดตะกล้า เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2543 โดยได้แจกแบบสอบถามอย่างสุ่มจำนวน 100 ฉบับ และได้รับกลับคืนมาจำนวน 55 ฉบับ

6. นำผลการทดลองใช้ครั้งที่ 2 มาวิเคราะห์ลักษณะการตอบ พบว่าข้อคำถามที่ผู้ตอบยังไม่เข้าใจคือข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัย ผู้วิจัยจึงได้ปรับเปลี่ยนและเพิ่มเติมข้อคำถาม แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิอีก 2 ท่านตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับตัวแปรที่ต้องการวัดในการวิจัย

7. นำแบบสอบถามมาปรับแก้ตามความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิทั้งสองท่าน จากนั้นนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นตอนที่หนึ่ง การวิจัยเชิงปริมาณ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำเครื่องมือวิจัยฉบับจริงไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 27 ธันวาคม 2543 – 31 มกราคม 2544 โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และทางสำนักงานศึกษาฯ ได้ออกหนังสือถึงผู้อำนวยการเขต โดยอนุญาตให้ผู้วิจัยนำหนังสือสำเนาไปประสานงานการเก็บข้อมูลกับทางโรงเรียนด้วยตนเอง

2. ผู้วิจัยติดต่อกับฝ่ายวิชาการของโรงเรียนในแต่ละกลุ่มโรงเรียน เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลแล้วดำเนินการตามที่โรงเรียนอนุญาตคือบางโรงเรียนผู้วิจัยนำแบบสอบถามฝากไว้กับฝ่ายวิชาการแล้วฝ่ายวิชาการดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับครู แล้วนัดวันที่ทางโรงเรียนสะดวกให้ผู้วิจัย

มารับแบบสอบถามกลับคืน บางโรงเรียนที่ไม่สามารถเดินทางได้สะดวกใช้วิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์โดยสอดซองเปล่าติดแสตมป์ เพื่อให้ทางโรงเรียนส่งกลับคืนให้กับผู้วิจัย

3. ผู้วิจัยได้ทำการติดต่อโรงเรียนเพื่อติดตามแบบสอบถาม ที่ได้รับกลับคืนมา ไม่ครบตามจำนวนที่ส่งไปให้กับทางโรงเรียน และรอผลอีก 1 สัปดาห์จนถึงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2544 สรุปจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งสิ้นจำนวน 778 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 59.85 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ส่งแบบสอบถามทั้งสิ้นจำนวน 1,300 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนที่หนึ่ง การวิจัยเชิงปริมาณ

ใช้สถิติภาคบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความถี่ ร้อยละ และการจัดเรียงอันดับความสำคัญของตัวเลือกในแต่ละข้อคำถาม สำหรับคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยในส่วนนี้นำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดเนื้อหาและหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อเสริมพลังอำนาจครูในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ในขั้นตอนที่สองของการวิจัย

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของการประเมินการฝึกอบรมการทำวิจัย ความต้องการฝึกอบรม และเนื้อหาที่ต้องการฝึกอบรมเกี่ยวกับการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ที่กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามมาพิจารณาประกอบการคัดเลือกกรณีศึกษา โดยทำการติดต่อกับทางโรงเรียนที่ให้ข้อมูลการติดต่อกลับ เพื่อที่จะทำวิจัยเชิงคุณภาพในขั้นตอนที่สอง

3.2 ขั้นตอนการวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยแบบพหุกรณีศึกษาการเสริมพลังอำนาจและการศึกษา ผลการเสริมพลังอำนาจครูโดยการพัฒนาความสามารถด้านการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ตามแนวคิดความร่วมมือ

การคัดเลือกกรณีศึกษา

การคัดเลือกโรงเรียนในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีวิทยาการวิจัยแบบผสมผสานระหว่าง ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณโดยทำการสำรวจข้อมูลความต้องการการฝึกอบรมการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนและระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพโดยทำการเก็บข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนที่จะเข้าเป็นกรณีศึกษาซึ่งพิจารณาศึกษาสภาพภูมิหลังในด้านต่างๆ ได้แก่ ประสิทธิภาพการจัดฝึกอบรมของโรงเรียน เกี่ยวกับการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน การมีครูแกนนำในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน การมีผลงานการวิจัย และจำนวนครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท การคัดเลือกโรงเรียนเน้นที่ ความสมัครใจของทั้งผู้บริหารและครูในโรงเรียน ได้โรงเรียนเป็นกรณีศึกษาจำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนสุวิทย์เสรีอนุสรณ์ เขตประเวศ โรงเรียนวัดโตนด เขตภาษีเจริญ โรงเรียนวัดสร้อยทอง เขตบางซื่อ และโรงเรียนวัดหลักสี่ เขตหลักสี่ โดยมีข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนก่อนการเสริมพลังอำนาจตามตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 ข้อมูลของโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษาก่อนการวิจัย

	โรงเรียนที่หนึ่ง	โรงเรียนที่สอง	โรงเรียนที่สาม	โรงเรียนที่สี่
1. ประสบการณ์การจัดการฝึกอบรมให้กับครูในโรงเรียน	✓	X	✓	X
2. ครูแกนนำในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน	✓	X	✓	X
3. จำนวนผลงานวิจัยก่อนการเสริมพลังอำนาจ	✓	X	✓	X
4. จำนวนครูในโรงเรียน	37	19	42	37
5. ร้อยละของครูที่มีวุฒิปริญญาโท	8.11 (3 คน)	0.00	0.00	12.70 (1 คน)

หมายเหตุ ผู้วิจัยใช้หมายเลขแทนชื่อโรงเรียนเพื่อจรรยาบรรณในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

3.2.1 การเสริมพลังอำนาจครูโดยการพัฒนาความสามารถด้านการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนตามแนวคิดความร่วมมือ

ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยโดยให้แต่ละโรงเรียนได้รับการเสริมพลังอำนาจเป็น 2 ระยะ คือ (1) การเสริมพลังอำนาจโดยการบรรยายให้ความรู้ในเรื่องการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (2) การเสริมพลังอำนาจโดยการกระตุ้น ส่งเสริมและให้คำแนะนำในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนตามแนวคิดความร่วมมือ

รายละเอียดของการเสริมพลังอำนาจ

(1) ช่วงทำการเสริมพลังอำนาจโดยการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้ครูในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนตามแนวคิดความร่วมมือ ใช้วิธีการบรรยายและฝึกปฏิบัติ โดยวิทยากรคืออาจารย์ภาคิณีชาวจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีเอกสารประกอบการบรรยายคือ

- 1.1 คู่มือการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
- 1.2 เอกสารการฝึกปฏิบัติได้แก่ กิจกรรมการวิเคราะห์ปัญหา กิจกรรมขั้นตอนการทำวิจัย กิจกรรมการวิเคราะห์การเขียนรายงานการวิจัย

โดยมีกำหนดการอบรมดังนี้

9.00 -10.30	เป็นการบรรยายให้ความรู้ในช่วงที่ 1
10.45-12.00	เป็นการฝึกวิเคราะห์การเขียนรายงานการวิจัยจากกรณีตัวอย่าง
13.00-14.30	เป็นการฝึกปฏิบัติการเขียนรายงานการวิจัยจากสภาพปัญหาที่ครูประสบในชั้นเรียน
14.45-16.00	เป็นการรายงานและตรวจสอบการเขียนรายงานการวิจัยจากการฝึกปฏิบัติ

หลังจากเสร็จสิ้นการบรรยายให้ความรู้แก่ครูในเรื่องของการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากครูในโรงเรียนให้มีการร่วมมือทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนระหว่างบุคคลต่างๆ ในโรงเรียน

(2) ช่วงทำการเสริมพลังอำนาจครูโดยผู้วิจัยเข้าไปในโรงเรียนเพื่อแนะนำ กระตุ้น สนับสนุน และส่งเสริมครูให้ทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยเน้นแนวความคิดให้มีการร่วมมือกัน ทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ก่อนเข้าไปในโรงเรียนเพื่อเสริมพลังอำนาจโดยการแนะนำ กระตุ้น สนับสนุน ส่งเสริม และให้ความช่วยเหลือครูนั้น ผู้วิจัยได้ฝึกปฏิบัติการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ในการอบรมการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนโดยความดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา และมีรายละเอียดของวันที่ในการเข้าไปเสริมพลังอำนาจให้กับครูในโรงเรียน ระยะเวลาดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 รายละเอียดวันเวลาของการเสริมพลังอำนาจครูโดยการพัฒนาความสามารถ ด้านการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

โรงเรียนที่	การเสริมพลังอำนาจโดย การบรรยายให้ความรู้	การเสริมพลังอำนาจโดยการให้คำแนะนำ กระตุ้น สนับสนุนและส่งเสริม				
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5
1	20 ก.ค. 43	ปล่อยให้เกิดการทำให้วิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนแบบอิสระ				
2	3 ต.ค. 43	ปล่อยให้เกิดการทำให้วิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนแบบอิสระ				
3	13 ม.ค. 44	26 ม.ค.44	9 ก.พ. 44	16 ก.พ.44	23 ก.พ. 44	5 มี.ค. 44
4	31 ม.ค. 44	13 ก.พ. 44	20 ก.พ. 44	27 ก.พ. 44	6 มี.ค. 44	13 มี.ค. 44

ผู้วิจัยออกแบบการเสริมพลังอำนาจระยะที่สองในโรงเรียน โดยแบ่งโรงเรียนกรณีศึกษา ออกเป็นสองกลุ่ม ใช้ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง แต่ละกลุ่มประกอบด้วย 2 โรงเรียนที่มีข้อมูลพื้นฐานก่อนการเสริมพลังอำนาจแตกต่างกัน การเสริมพลังอำนาจในโรงเรียน กลุ่มแรกปล่อยให้เกิดการทำให้วิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนแบบอิสระ ผู้วิจัยไม่ได้เข้าไปกระตุ้น สนับสนุน ส่งเสริมหรือให้ความช่วยเหลือ เนื่องจากต้องการศึกษารูปแบบความร่วมมือในการทำวิจัยที่จะเกิดขึ้นอย่างอิสระ

การเสริมพลังอำนาจในโรงเรียนกลุ่มที่สอง ผู้วิจัยเป็นผู้เข้าไปกระตุ้น สนับสนุน ส่งเสริม และให้ความช่วยเหลือครูในโรงเรียนในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

ในการวิจัยครั้งนี้ต้องการศึกษาถึงความร่วมมือที่จะเกิดขึ้นในการทำวิจัยปฏิบัติการ ในชั้นเรียนของครู ซึ่งได้ศึกษาแนวคิดการเสริมพลังอำนาจของ Czuba (1999) ที่กล่าวว่า การเสริมพลังอำนาจเป็นการทำให้คนเปลี่ยนทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ว่าเขาสามารถทำได้ และกล้าหาญเพียงพอที่จะทำ โดยมีปัจจัยที่สำคัญคือ การมีอำนาจที่จะเปลี่ยนแปลง และมีความคิดที่จะเปลี่ยนแปลง ผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐานก่อนทำการวิจัยว่าความร่วมมือในการทำวิจัย น่าจะเกิดขึ้นในโรงเรียนกลุ่มแรกที่ปล่อยให้เกิดการทำให้วิจัยแบบอิสระโดยครูในโรงเรียนริเริ่มทำวิจัยร่วมกัน มากกว่าครูในโรงเรียนกลุ่มที่สอง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบบันทึกการขอรับคำปรึกษาเกี่ยวกับการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อเก็บข้อมูลครูที่มาขอคำปรึกษาเกี่ยวกับการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ประเด็นในการบันทึก ประกอบด้วย ชื่อ เวลา เนื้อหาที่ขอรับคำปรึกษา แนวทางการให้คำแนะนำ

3.2.2 การศึกษาผลของการเสริมพลังอำนาจ

ผู้วิจัยทำการศึกษามูลของการเสริมพลังอำนาจโดยทำการเก็บข้อมูลสภาพและกระบวนการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ของโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษา 4 โรงเรียน หลังจากเสริมพลังอำนาจให้ทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยเน้นแนวคิดความร่วมมือระหว่างบุคคลในการทำวิจัย ตลอดจนอุปสรรคและปัจจัยในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ระยะเวลาการเก็บข้อมูลผลการเสริมพลังอำนาจปรากฏดังตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 รายละเอียดวันเวลาการเก็บข้อมูลผลการเสริมพลังอำนาจครูในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

โรงเรียนที่	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3
1	23 ม.ค. 44	30 ม.ค. 44	6 ก.พ.44
2	19 ม.ค. 44	2 ก.พ. 44	29 มี.ค.44
3	28 มี.ค. 44	31 มี.ค. 44	28 มิ.ย.44
4	30 มี.ค. 44	2 ก.ค. 44	31 ก.ค. 44

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบบันทึกงานวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อบันทึกข้อมูลจากรายงานผลการวิจัยของครูในโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษา ประเด็นในการบันทึกประกอบด้วย ชื่อผู้วิจัย ชื่อเรื่อง ลักษณะของปัญหา กลุ่มตัวอย่างที่ทำวิจัย แนวทางการแก้ปัญหา แหล่งที่มาของการแก้ปัญหา ระยะเวลาในการทำวิจัย รูปแบบการเขียนรายงานการวิจัย การปรึกษาและแลกเปลี่ยนกับบุคคลอื่น

2. แนวคำถามการสัมภาษณ์ครูในโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษา ในประเด็นเกี่ยวกับรูปแบบการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ระดับของความร่วมมือในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ปริมาณงานวิจัย และความมั่นใจของครูในการทำวิจัย

การเก็บรวบรวมและตรวจสอบข้อมูลขั้นตอนที่สอง การวิจัยเชิงคุณภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการครบถ้วน กล่าวคือ ใช้การสังเกตพฤติกรรมของครูตั้งแต่เริ่มวิจัย การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการทั้งทางตรง และทางโทรศัพท์ เน้นการพูดคุยอย่างเป็นกันเอง กำหนดกรอบการสัมภาษณ์ไว้ แต่ไม่จำกัดคำตอบ โดยพยายามชักจูงเข้าสู่ประเด็นที่ต้องการเจาะลึก เพื่อค้นหาข้อมูลที่ต้องการในการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยพยายามสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรกับครูในโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษา และสร้างความสัมพันธ์ โดยพยายามให้ความช่วยเหลือนอกเหนือเช่น หาเอกสารเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา แนวทางการสอนใหม่ๆ หรือสิ่งที่ครูสอบถามเพิ่มเติมเท่าที่ทำได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสารทั้งเอกสารการปฏิบัติงานของครูที่อยู่ในโรงเรียนที่ทำการศึกษา และเอกสารที่ครูใช้ค้นคว้า ในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ประกอบการวิเคราะห์การทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ถือเป็น การตรวจสอบข้อมูลระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้อง เพียงพอและมีความน่าเชื่อถือ และมีการตรวจสอบข้อมูลจากทั้งเพื่อนครูและผู้บริหารของครู ที่ทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนอีกด้วย

ในด้านผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและฝึกปฏิบัติ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนระหว่างการฝึกอบรมการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนภายใต้ความดูแลและช่วยเหลือของอาจารย์ที่ปรึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนที่สอง การวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณสภาพการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนก่อนการเสริมพลังอำนาจของโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษา ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และจัดเรียงลำดับข้อมูล ด้วยโปรแกรม SPSS for Windows การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผลการเสริมพลังอำนาจ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อมๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระยะๆ เพราะการวิจัยเชิงคุณภาพนั้นกระบวนการต่างๆ เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและอาจจะเกิดขึ้นพร้อมกันได้ การวิเคราะห์และเก็บข้อมูลเป็นระยะๆ ทำให้ผู้วิจัยปรับปรุงแนวทางในการเก็บข้อมูล แล้วนำข้อมูลที่ได้ในการเก็บรวบรวมแต่ละครั้งมาทำการจำแนก และจัดหมวดหมู่ข้อความที่คล้ายคลึงกัน แล้วนำไปสร้างเป็นข้อสรุปผลการวิเคราะห์ซึ่งเรียกว่าการสร้างข้อสรุปโดยการอุปนัย จากข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้ นำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (analytic descriptive) โดยแยกนำเสนอผลงานวิจัยของครูในโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษาทั้ง 4 โรงเรียนและสรุปประเด็นเกี่ยวกับความรู้สึกของครูเกี่ยวกับการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ความรู้สึกของครูเกี่ยวกับความร่วมมือในการทำวิจัย และปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน